

Велику наукову цінність представляють ентомологічні колекції: жуків-турунів фауни Закарпаття В.І. Пономарчук, напівтвердокрилих комах Укр-го регіону Г.М. Рошка, комах-ентомофагів короїдів Українських Карпат А.А. Гіріца, що зберігаються у фондах музею. Щороку влітку співробітники зоомузею проводять з учнями шкіл наметові орнітологічні табори в різних кутках Закарпаття, пропагують екологічні знання через засоби масової інформації, проводять практичні заняття з охорони тваринного світу у держлісгоспах області, тощо.

Працівники музею підтримують робочі контакти з Інститутом зоології ім. Шмальгаузена НАН України (м. Київ), Державним природознавчим музеєм НАН України (м. Львів), Ужанськими Національним природним парком, Закарпатським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді, а також з багатьма вченими України, Словаччини, Угорщини, Німеччини, Росії та інших країн.

Зоомузей УжНУ є одним з великих скарбів, якими володіє Закарпаття, тому підтримувати його і допомагати у подальшому розвитку повинні всі, кому не байдуже майбутнє культури Закарпаття.

5

**Ласкаво просимо
завітати до нас та
запрошуємо до співпраці !**
😊

**Наша адреса:
Закарпатська область,
88000, м. Ужгород,
вул. Волошина, 54,
зоологічний музей УжНУ
тел. 61-66-50**

www.lucanus.org.ua/zoomuz/index.htm
www.univ.uzhgorod.ua/sections/zoo_museum/

*Буклет розроблено
співробітниками зоомузею УжНУ:
Крон А.А., Потіш Н.І., Луговой О.О.,
Войнарович Ю.Е.
Завідувач: Бокотей О.М.*

Міністерство освіти і науки України
**Ужгородський національний
університет**

Зоологічний музей

Борсук європейський або лісовий (*Meles meles L.*)

Ужгород — 2014

ЗООЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ

УжНУ

Музей був заснований у 1946 році. Його організував тодішній завідувач кафедри бізоології біологічного факультету УжДУ доц. І. Г. Рогаль та перший директор музею Катерині Григорівні Нестеренко.

Спочатку виставкові колекції звірів, птахів, риб, комах та інших тварин створювались на базі експонатів Ужгородської, Мукачівської, Берегівської гімназій та подарунків з різних наукових установ країни. Колекції ставали у пригоді студентам-біологам, допомагали оволодіти основами систематики+ хребетних та безхребет-них тварин, вивчати їх поширення (зоогеографія), тощо. У розвиток зоомузею внесли самовіддану працю М. Я. Кучеренко, Е. К. Власова, В. І. Пономарчук, М. Й. Келентей, Л. Й. Киричук, Ю. І. Мателешко, І. В. Кушнір та багато інших спеціалістів. За час свого існування експозиція та фонди зоомузею постійно поповнювалися. Співробітники музею, вчені, студенти та співробітники біологічного факультету поповнювали колекції зарахунок експедицій (Кавказ, Біле море, Азербайджан, басейн Волги, Асканія-Нова), проводився обмін між зоологічними музеями міст Одеси, Ташкента, Томська, Львова, Ленінграда, Москви, Самарканда. Завдяки цьому експозиційна частина у виставкових залах зоомузею на даному етапі нараховує біля 5 тисяч експонатів. Крім того у наукових фондових приміщеннях, зберігаються колекції, що нараховують понад 150 тисяч одиниць комах, риб,

земноводних, плазунів, птахів та ссавців. За час свого існування зоологічний музей перетворився із допоміжної учбової структури у заклад, який відіграє роль наукового центра області. Не можна переоцінити і еколого-виховного значення зоомузею для молоді. Відвідати його мають можливість усі бажаючі. Щороку тисячі школярів з різних міст та сіл області, студенти, науковці, туристи як із Закарпаття, так і з близького та далекого зарубіжжя відвідують його зали.

У зоомузеї знаходяться представники фауни усіх континентів та океанів світу. Ось перелік тільки деяких із представників фауни, що постають перед відвідувачами: качконіс, ехидна, гігантський кенгуру, страуси - ему (Австралія), нанду (Пд. Америка) та африканський страус; пінгвіни (Антарктида), зебра, антилопи кана та гну, вінценосний журавель, марабу, **фламінго**,

темного альбатроса (Індія), какаду, нектарниці, тропічні комахи (Африка), броненосець, пума, страус нанду, тукан, крокодил-кайман, гримуча змія (Америка); жаба-бик (Пн. Америка), літаюча жаба (о. Ява), хамелеон, черепахи, літаючий дракон (Малайський архіпелаг), **індійський слон** і бенгальський тигр, тибетські мавпи, кобра (Південно-Східна Азія); песець, тюлені, буревісники, морські зірки та їжаки, мадрепорові корали та червоний корал, медузи, скати: зірчастий (Баренцове море)

електричний та пісчаний (Індійський океан), акули, химера, чотиризуб, **риба-пила**, риба-прилипало, пінагора, морський коник, літаюча риба, піранья та інші тварини з різних морів та океанів. Багато представлена фауна Закарпаття. Особливу увагу привертає колекція хижих птахів та сов (215 екземпляр), яку зібрав на початку ХХ століття на території Закарпаття та Східної Словаччини ужгородський орнітолог-натураліст А. Грабар. Вона є однією з найкращих у Центральній Європі. Помітне місце у експозиції займають колекції тропічних жуків та мисливські трофеї (роги) копитних тварин, що зібрав інший ужгородець – І. Лаудон.

За рішенням ХХ Теріологічної школи 2014 рік оголошено Роком Борсука в Україні, що є продовженням традиції визначення виду-символу як об'єкта першочергової уваги науковців та природоохоронців на поточний рік.

Борсук відноситься до Родини Куницеві (*Mustelidae*), ряду Хижі (*Carnivora*) з класу ссавців (*Mammalia*). Колишній вид «борсук звичайний» сьогодні схильні поділяти на три види: борсук європейський, *Meles meles* (Linnaeus, 1758), борсук азійський *Meles leucurus* (Hodgson, 1847) та борсук японський *Meles anakuma* (Temminik, 1844).

Наш ареал заселяє **Борсук європейський, або лісовий** (*Meles meles*), який веде наземний спосіб життя, риє підземні сховища – нори — складної будови, Сьогодні він занесений до червоного списку МСОП. Представника цього виду можна зустріти в нашому зоомузеї.